

Letno poročilo

mestne osemrazredne dekliške ljudske šole

v Ljubljani.

Izdalo šolsko vodstvo na koncu šolskega leta

1897/98.

Založila mestna osemrazredna dekliška ljudska šola v Ljubljani.

Tisek R. Miličeve tiskarne.

Letno poročilo

mestne osemrazredne dekliške ljudske šole

v Ljubljani.

Izdalo šolsko vodstvo na koncu šolskega leta

1897/98.

Založila mestna osemrazredna dekliška ljudska šola v Ljubljani.

Tisek R. Miličeve tiskarne.

Naše ljudsko šolstvo.

(1848—1898.)

Slavnostni govor pri okrajni učiteljski konferenciji v Ljubljani

dne 4. mal. srpana 1898.

d zelenih Karpatov do ledenih planinskih gorá, od prijaznih Krkonošev do sinjega Jadranskega morjá tekmujejo letos vsi stanovi in vsi narodi naše lepe in mogočne države v izrazih genljive zvestobe in krščanske ljubezni, da bi vidno pokazali svojo neomajno vdanost preljubljenemu vladarju, ki je pred petdesetimi leti zasedel svetli prestol svojih slavnih pradedov, na katerem ga je božja previdnost dušno in telesno živahnega v srečo avstrijskih narodov ohranila do današnjega dne.

In kdo bi iskreno ne ljubil preblagega vladarja, ki tako modro, tako pravično vlada svojim narodom? Poleg opreznega in premišljenega Rudolfa I., poleg genialnega in odločnega Rudolfa IV. Ustanovnika, poleg viteškega Maksa I., poleg vélike cesarice Marije Terezije, poleg človekoljubnega Jožefa II. in poleg drugih slavnih vladarjev iz habsburške rodovine se bode v zgodovini naše države vedno z zlatimi črkami svetilo blaženo ime cesarja Franca Jožefa I., ki je za svojega petdesetletnega vladanja avstrijskim narodom odprl nove neizcrpne vire dušnega in telesnega blagostanja.

Komaj je zasedel cesarski prestol, je že odpravil zadnje ostanke fevdne uredbe v naši državi: avstrijskega kmeta je osvobodil tlake in desetine, svojim narodom je zagotovil ravnopravnost ter jim podelil ustavo, svobostine privilegiranih stanov je preklical, da smo zdaj pred zakonom in sodnjim stolom vsi enaki.

Poljedelstvo, obrtnost in trgovina, znanosti in umetnosti so našle v našem vladarju tolikega zaščitnika, da se je Avstrija v tem oziru zadnjih petdeset let popolnoma prenovila.

Posebno naklonjenost pa je kazal preblagi vladar ves čas svojega cesarovanja višjemu in nižjemu šolstvu. Za njegovega vladanja so se na novo ustanovila štiri, popolnila in razširila tri vseučilišča (Kološvar, Zagreb, Černovice, Praga; — Gradec, Inomost, Levov); politehnične velike šole, učiteljišča, realke in gimnazije, trgovinske in navtične šole, rudarske in vojaške akademije so se do korena izboljšale in preosnovala; ustanovili so se visoka šola za zemljedelstvo, razni učni zavodi za lepe umetnosti in za umetno

obrnost, in gosta mreža nižjih in srednjih gozdarskih, poljedelskih in obrtnih šol, ki smo jih pred letom 1848. v Avstriji poznali komaj po imenu, preprega zdaj našo širno državo.

Ni ga stanu v vsej razsežni Avstriji, ki bi zdaj za svojo strokovno izobrazbo ne našel primerne učilišča. Vsak državljani ima na izbor učnih zavodov, v katerih si more pridobiti za poklic in življenje potrebnega znanja, si spopolniti svoje duševne zmožnosti, razširiti svoje duševno obzorje ter si osvojiti znanosti in spretnosti, ki so mu trdno poročstvo boljše bodočnosti.

Ako pa tudi vsak stan v svojem preljubljenem vladarju čisla svojega največjega dobrotnika, vendar mu noben stan ni dolžan večje hvaležnosti nego ljudskošolski učitelji.

Ljudska šola, ki jo je ustanovila l. 1774. cesarica Marija Terezija, je bila šibko drevesce, ki je sicer za njenega razsvetljenega sina Jožefa II. poglajalo nekoliko zelenih mladik, ki je bilo pa v neprijaznem podnebju tedanjih nemirnih časov potrebno skrbnejšega negovanja, kakor ga je dobivalo v prvih desetletjih svojega življenja. Doba francoskega prevrata in krvavih francoskih vojska, ki so do korena omajale našo državo, razvoju ljudske šole gotovo ni bila ugodna. Tudi politična šolska ustava iz l. 1805. ni prinesla nobenega napredka, ampak je celo zamorila marsikatero dobro klico terezijanskih in jožefinskih šolskih preosnov. Šolsko nadzorstvo je bilo enostransko urejeno; učitelji so imeli malo omike, malo službenih prejemkov in malo pravic, in ako niso bili v državni službi (na normalkah), niso dobili nobene pokojnine; graščinske gosposke, ki bi bile morale v prvi vrsti ustanavljati ljudske šole, so se branile šolskih bremen; hoja v šolo ni bila obvezna, in kjer nista župnik in učitelj skrbela za to, da bi otroci redno zahajali v šolo, je bila ta prazna, ker zanikarnežev ni nihče kaznoval; učna metoda je bila popolnoma mehanična, med dušnimi silami se je negoval v prvi vrsti spomin, in tedanje trivialne in glavne šole so imele po naših krajih večidel ponemčevalen smoter.*)

Mahoma pa se je stvar obrnila na bolje z letom 1848. To leto se je za državno učno upravo ustanovilo posebno ministrstvo. In ko je naš presvetli cesar imenoval l. 1849. Leona grofa Thuna za naučnega ministra in barona Helferta za njegovega državnega podtajnika, je šinila nova gorka kri v žile našega onemoglega ljudskošolskega organizma.

Leon grof Thun, ki je korenito preustrojl gimnazije in vseučilišča ter v življenje poklical realke, je tudi na ljudsko šolo obrnil vso svojo pažnjo. Deželnim vladam so se pridelili posebni šolski strokovnjaki, šolski svetniki, sprejelo se je načelo, da mora biti ljudska šola osnovana na podstavi materinega jezika; odlični šolniki, med njimi naš Slomšek, Močnik in Miklošič, so dobili pri naučnem ministrstvu veljaven glas, preosnovala se je izobrazba ljudskih učiteljev, ustanovili so se prvi šolski časopisi, in tako se je v tej prehodni dobi pripravljala popolna preosnova naše ljudske šole.

Ta pa je nastopila, ko je premodri naš vladar dne 14. maja 1869. leta potrdil državni šolski zakon ter z njim svojim narodom poklonil bogato zakladnico dragocenih darov, ki mu bodo zanjo največjo hvalo vedeli še pozni rodovi.

*) Leta 1844. je bilo na Kranjskem 9 nemških in 84 nemško-slovenskih, skupaj 93 ljudskih šol. Mitth. d. hist. Vereines f. Krain, 1849, str. 15.

Bistvo državnega šolskega zakona se da označiti z malo besedami: Za vse otroke brez razločka narodnosti, vere in stanu obvezen šolski pouk, državno šolsko nadzorstvo, omikano učiteljstvo z natanko določenimi pravicami in urejenimi službenimi prejemki!

Kakor vsak zakon, ki sega tako globoko v državni organizem, ima tudi državni šolski zakon svoje nasprotnike, ki se, bodisi s cerkvenega, političnega ali gospodarskega stališča, potezajo za to, da bi se odpravil ali izpremenil. In kakor vsaka človeška naprava, ima morebiti tudi državni šolski zakon svoje hibe, in kakor drugi državni zakoni, se da tudi državni šolski zakon preurediti, izboljšati ali izkvariti. Toda glavni temelji, na katerih sloni, mislim, da v srečo naše države, ti še dolgo, dolgo ostanejo nemomajni. Naprednim narodom in zavednim učiteljem vseh dežel naše države je novi državni šolski zakon paladij, okoli katerega se zbirajo s svetim navdušenjem, ker so živo prepričani, da je ž njim združen, ako pa se odpravi ali bistveno premeni, pa tudi uničen napredek avstrijskega šolstva.

In v prvi vrsti morajo zanj prebagemu vladarju hvaležni biti ravno slovanski narodi, ki z njegovo pomočjo v zadnjih desetletjih dosegajo v občni omiki uspehe, ki bi jih ob drugačnih razmerah niti v stoletjih ne bili dosegli. Da so moje besede resnične, o tem je prepričan vsak, kdor pozna n. pr. velikanske kulturne pridobitve novejšega časa pri Čehih ali kdor vzame v poštev veseli razcvit naše književnosti in zlasti naše „Družbe sv. Mohorja“.

Kakšne ogromne vesele premembe so se zgodile za petdesetletnega vladanja našega presvetlega vladarja na polju ljudskega šolstva v naši državi, in kako je vplival na te premembe državni šolski zakon, to se nam prav jasno pokaže, ako primerjamo stanje ljudskega šolstva v naši državi leta 1848. s stanjem današnjih dni.

Leta 1848. je bilo v Avstriji 12.700 ljudskih šol, 16.750 učiteljev in 2230 učiteljic, obojih 18.980; v šolo je hodilo 1,425.000 otrok; stroški za ljudsko šolo so znašali 1,425.000 gld. in na vsakega prebivavca je prišlo po 15 kr. stroškov. *)

Zdaj (l. 1896.) pa znaša število ljudskih 19.300, število učiteljev 50.960, učiteljic 19.040, obojih 70.000; v šolo hodi 3,400.000 otrok; stroški za ljudsko šolo znašajo 45,000.000 gld. in na vsakega prebivavca pride po 1 gld. 95 kr. stroškov.

Ali ozrimo se v našo ožjo domovino Kranjsko! Tukaj je bilo 1848. l. 7 glavnih, 92 trivialnih, 4 dekliške, 5 industrialnih in 101 nedeljska šola. Ker je bila izmed nedeljskih šol samo 1 (v Ljubljani) samostojna, druge so bile pa združene z glavnimi, oziroma trivialnimi šolami, in ker so bile tudi industrialne šole največ samo oddelki dekliških šol, je znašalo število vseh šol resnično samo 105. V te šole je bilo vsolanih 821 krajev z 21.297 otroki, toda 2345 krajev s 36.624 otroki ni bilo nikamor vsolanih. Ker jih je izmed šolskih otrok hodilo 9641 (ali 16·61 %) samo v nedeljske šole, ki so eksistirale, kakor pravi neke poročilo, največ samo po imenu, a ne tudi v resnici, je dobivalo samo 11 656 (20·08 %) otrok redni šolski pouk; 9641 (16·61 %) nedeljskih učencev pouk samo na videz, 36.624 (ali 63·31 %) pa sploh ni imelo nobene, niti nedeljske šole ne! **)

*) Zur Geschichte und Statistik des Volksschulwesens im In- und Auslande, Wien, 1898. Verlag der „Jugendhalle“.

**) Mitth. d. h. V. f. Krain. 1849, str. 15.

Brez rednega in temeljitega pouka je bilo tedaj v naši deželi pred petdesetimi leti blizu 79,92% otrok.

In petdeset let pozneje?

Leta 1896. je bilo po uradnem izvestju na Kranjskem 313 javnih, 28 zasilnih in 12 ekskurendnih, skupaj 353 ljudskih šol, na katerih je učilo 394 usposobljenih učiteljev in 173 usposobljenih učiteljic, obojih torej 567 oseb. Vrhutega pa je bilo še brez učnega izpričevala 17 učiteljev in 3 učiteljice, tako da je znašalo število vsega učnega osebja 587 učiteljev in učiteljic. Poleg tega so delovali na ljudskih šolah še 3 stalni veroučitelji, 336 dušnih pastirjev in 67 učiteljic za ženska ročna dela. — V šolo je hodilo 76 034 (90%) otrok, in samo 9 416 (10%) normalno razvitih otrok je ostalo brez pouka. *)

Posebno jasno se pokaže neizmerni blagodejni vpliv državnega šolskega zakona, ako vzamemo v poštev šolske razmere, kakršne so bile pred petdesetimi leti v Ljubljani in kakršne so zdaj.

Ljubljana je imela pred petdesetimi leti 6 šol: trirazredno državno normalko ali vzgledno glavno šolo, trirazredno vnanjo in notranjo uršulinsko šolo, trivialno enorazrednico v Trnovem in pri Sv. Petru in enorazredno zasebno šolo gospodične Zollerndorfove.

Vse te šole so imele skupaj 20 razredov, v katere je hodilo približno 2000 (77%) otrok; toda nad 600 (23%) otrok je v deželnem stolnem mestu ostalo brez vsakega pouka.

Po tedanjih nazorih pravilno urejeni sta bili pravzaprav samo dve šoli: normalka za dečke in uršulinska šola za deklice; vse ostale šole so bile le bolj zakotne šole.

Učiteljev je imela Ljubljana pred petdesetimi leti z verskimi učitelji vred 16, učiteljic 17, skupaj 33.

V vsej Ljubljani pred petdesetimi leti ni bilo niti enega šolskega poslopja. Normalka je bila nastanjena v licejskem poslopju, uršulinska šola v uršulinskem konventu, šempeterska šola v meznariji, trnovska šola v župnišču, zasebna šola v zasebni hiši.

In kakšna je bila učna uredba, kakšna metoda, kakšna notranja oprava po teh ljubljanskih šolah, to vem izkušnje sam, ki sem pred štiridesetimi leti hodil v ljubljansko normalko.

Edino učilo, ki je rabilo učitelju, je bila šolska deska, kreda in šiba. V osmih sobah je bilo nagnečenih nad 1000 otrok po ozkih, dolgih in visokih starih klopeh. Večina učencev je bila slovenske narodnosti, a vendar je bila materinščina v teh šolah prava pastorka. V I. razredu smo imeli pač slovensko-nemški abecednik in tudi še slovenski katekizem, v ostalih razredih smo se učili vse predmete, celo krščanski nauk, samo nemški. Slovenskemu branju sta bili odločeni po dve uri na teden, navadno v soboto popoldne, a tudi te dve uri je učitelj mnogokrat porabil rajši za kakšen drugi predmet. V takih razmerah se ne smemo čuditi, če so slovenski otroci posedali v enem in istem razredu po 3—4 leta ter potem ostavili šolo s praznim srcem in prazno glavo. Koliko nadarjenih otrok, ki bi bili ob dru-

*) Laib. Ztg. iz l. 1897, l. 40., 42., 43. — „Jugendhalle“ pa celo piše, da je hodilo lani na Kranjskem 92% otrok v šolo.

gačnem pouku lahko postali koristni udje človeške družbe in vrli sinovi svojega naroda, nam je zamorila ta nespametna šolska uredba!

Na bolje so se obrnile te žalostne razmere, ko je bil deželni vladí v službovanje prideljen šolski svetnik Fr. vitez Močnik. Nikdar ne pozabim, s kakšnim veseljem smo pozdravili normalci jeseni 1856. l. njegovo prvo utrkvistično slovnico, za katero so prišle kmalu tudi njegove slovenske računice. Šolskemu svetniku Močniku in županu Ambrožu se imamo zahvaljevati, da je mestna občina začela resno misliti na to, da bi osnovala svojo deško šolo ter tako razbremenila normalko, ki je imela nekatera leta nad 1000 učencev, in naposled se je l. 1862. res ustanovila l. mestna deška ljudska šola v redutnem poslopju.

Popolnoma prerodilo pa se je ljudsko šolstvo v Ljubljani po tem, ko je bil v veljavnost stopil novi državni šolski zakon.

Ustanovilo se je moško in žensko učiteljsiše; normalko je nadomestila moška in deška vadnica; l. mestna deška ljudska šola je dobila v II. mestni in v nemški mestni deški petrazrednici svoji sestri, uršulinska šola pa v mestni dekliški osemrazrednici, v mestni nemški dekliški šestrazrednici in v Huthovem zavodu svoje tekmovalke; ustanovila se je mestna dvorazrednica na Barju, zasebna deška štirirazrednica v Marijanišču in zasebna dekliška šestrazrednica v dekliškem sirotišču.

Z malo izjemami so nastanjene vse te šole v dostojnih, lepih poslopih, imajo moderno notranjo opravo, bogate zbirke učil in dobro založene knjižnice. V vse šole je napeljana zdrava voda, javne šole so razsvetljene z električno lučjo; zasebne šole (pri Uršulinkah, v dekliškem sirotišču) se kurijo s centralno kurjavo ter imajo tudi posebno kopališče za šolske otroke.

Ljubljana šteje zdaj 8 javnih in 7 zasebnih šol s 95 razredi. Ako pa prištejemo tem še otroške vrtce, šolske delarne in obrtne pripravljavnice, dobimo 110 razredov, v katerih prejema ljubljanska mladina svoj pouk.

In kakor število razredov, tako je poskočilo tudi število učiteljev. V Ljubljani imamo zdaj 43 učiteljev in 79 učiteljic, tedaj obojih 122. Ako pa prištejemo tem še verske učitelje, otroške vrtnarice in prostovoljke, dobimo 143 učnih oseb.

V 95 razredov hodi zdaj 4492 otrok ali 116°/_o, to se pravi: v Ljubljani imamo v ljudskih šolah 638 otrok več, nego je obveznih hoditi v šolo, ker se jih toliko tudi še po izpolnjenem štirinajstem letu udeležuje šolskega pouka.

Ako vzamemo v poštév vse te razmere ter jih primerimo z razmerami, kakršne so bile po ljubljanskih šolah pred petdesetimi leti, tedaj moramo navzlic temu, da ljudsko šolstvo v Ljubljani še ni doseglo svojega vrhunca in da Ljubljana glede ljudskega šolstva še vedno zaostaja za mnogimi stolnimi mesti, veseli in ponosni vzklikniti: Lep napredek!

In resnično! Ljubljansko ljudsko šolstvo je samo odsev velikega šolskega napredka po vsej državi. Krasno je napredovala Avstrija zadnjih petdeset let v vseh strokah človeškega znanja in stvarjenja; nikjer pa ni storila tako razsežnega, tako velikanskega napredka, kakor ravno na polju ljudskega šolstva.

Za ta napredek pa se imajo avstrijski narodi v prvi vrsti zahvaljevati veliki dobroti, skrbi in modrosti svojega prosvetljenega vladarja, ki je tudi v kritičnih časih vso svojo očetovsko pažnjo obračal na razvoj ljudskega šolstva.

Zatorej se pa tudi ravno avstrijsko učiteljstvo svojega premodrega vladarja, ki nam je vsem vzvišen zgled neumorne delavnosti, resnične pobožnosti, prave krščanske ljubezni in zvestega izpolnjevanja svojih težkih dolžnosti, oklepa s prav očetovsko ljubeznijo ter zasaja v nežna otroška srca neomajno zvestobo in vdanost do svojega največjega dobrotnika.

Po vsej širni Avstriji puhti v sedanjih dneh iz vdanih src hvaležnih narodov goreča molitev proti nebesom: Bog ohrani, Bog obvaruj Njega Veličanstvo v srečo in blaginjo naše države do skrajnjih mej človeškega življenja!

Združeni v duhu s temi molitvami in zvestovdani svojemu preblagemu vladarju in gospodarju kličemo tudi mi učitelji iz hvaležnega in navdušenega srca: Cesarju Francu Jožefu Prvemu vekovita slava!

Fr. Levec.

Zlati jubilej

Njega Veličanstva cesarja Franca Jožefa I.

Govoril pri okrajni učiteljski konferenciji slovenskih šol ljubljanskih dne 4. mal. arpana 1898

Jakob Dimnik.

I.

Vsako oblastvo je od Boga.

(Sv. pismo.)

Nêkoč je živel zelo priljubljen in spoštovan kralj. Kraljestvo njegovo je bilo veliko. Bil je zelo mlad, ko je prevzel vladarstvo. Izvoljen je bil kraljem edino le zaradi njegove nenavadne velike nadarjenosti, pridnosti in pobožnosti. Spočetka se je zelo bal, zasedi kraljevi prestol in dolgo je premišljeval, je li vreden take velike časti in slave in če je res sposoben in poklican, tako veliko kraljestvo vladati po volji božji, podložnikom v časno in večno srečo.

Dolgo časa se ni mogel odločiti za to visoko mesto.

Nekega dne sedi zamišljen v svoji sobi ter premišljuje, je li res poklican za tako važno in težavno mesto. Ne more se odločiti. Zdaj poklekne pred sv. Razpelo, povzdigne roki ter prav goreče moli in prosi Boga za svet. Kar stopi angelj iz nebes k njemu in mu reče: „Ne obupaj in ne obotavljaj se še nadalje! Takoj primi za kraljevo žezlo, s kojim bodeš storil srečnih lahko mnogo narodov! Gospod bode blagoslovil tvoje delo, — če bode le vredno blagoslova.

To krono, katero ti tù podajam, bodeš nosil ti in nasledniki tvoji. Pričala pa bode ta krona, če bodeš priljubljen pri Bogu in pri ljudstvu. Glej, njeno zlató se sveti, kakor sončni žarki na jasnem nebu; svetila se pa bo ta krona toliko časa, dokler bode ta, kdor jo bo nosil, vladal svoje narode po volji božji. Zlató te krone bode pa obledelo in se spremenilo v svinčeno barvo, če vladar njen ne bode razumel, braniti resnice in pravice ter se ustavljati krivici in sili. Njeno zlato bode postalo rudeče kakor kri, če bode želel vladar iz slavohepnosti razširiti kraljestvo svoje s krvjo svojih podložnikov.

Ti biseri, ki kinčajo to krono, bodo dajali spričalo o dobrem in slabem vladanju. — Ta-le veličastni briljant, ki se sveti kakor najčistejši studenec in kojega žarki se spremenjajo, kakor migljajoče zvezde na jasnem večernem nebu, bode otemnel ter postal črn kakor oglje, če vladar ne bode znal, pridobiti si ljubezni, zvestobe in udanosti podložnikov. — Ta-le zeleni smaragd pomeni zaupanje do vladarja, a razdrobil se pa bode v prah, če ne

bode delovanje in življenje vladarjevo tako, da bi ljudstvo zaradi tega ne zaupalo vanj.“

Po teh besedah je izginil božji poslanec in mladenič se je čutil dovelj krepkega in sposobnega, zasesti kraljevi prestol. Z zaupanjem v Boga je prevzel kraljevo krono in nastopil vladarstvo. Postal je zelo star in do zadnje ure je vladal podložne in udane narode svoje po volji božji. Temu je bila najboljša priča njegova krona, ker je ostala vedno tako lepa in svetla, kakor je bila tisti dan, ko je zasedel kraljevi prestol.

II.

Z Bogom, mladost!

(Cesarjeve besede.)

Ob tej legendi nam prihaja nehoté na misel nastop vladarstva našega presvetlega cesarja Franca Jožefa I. Kakor znano, so žalostni dogodki l. 1848. prisilili cesarja Ferdinanda, da se je odpovedal cesarski kroni. Po zakonu, bi mu moral slediti njegov brat, nadvojvoda Franc Karol. A ta se je v teh hudih časih odpovedal težki kroni. V tem položaju namigne knez Feliks Schwarzenberg, ki je užival popolno zaupanje v cesarski rodbini, na 18 letnega nadvojvodo Franca Jožefa, češ, njemu se zdi ta najsrečnejši in najsposobnejši, ki bi mogel prevzeti v teh nemirnih časih vladarstvo avstrijskih dežel.

Sredi meseca listopada 1848. l. je bila že dognana stvar, da bo nadvojvoda Franc Jožef zasedel cesarski prestol. Vse je pa ostalo tajno; le ministri so se obvestili o tem, da jim je bilo mogoče ukreniti vse potrebne priprave. Seveda, obvestiti je bilo treba o tem sklepu tudi mladega nadvojvodo. Nadvojvoda Franc Jožef je v svoji skromnosti in ponižnosti odklonil to ponudbo, češ, da ni vreden take velike časti in slave, da je še premlad ter ni sposoben in ne poklican, vladati tako veliko državo po volji božji, podložnikom v časno in večno srečo. Ne, mu odgovoré, prav njegova mladost, njegova nenavadno velika nadarjenost, pridnost in pobožnost mu dajo najboljšo sposobnost, vzeti v roke vladarsko žezlo ter spraviti narode zopet v dobro razmerje s cesarjem.

Dolgo časa se ni mogel odločiti za to visoko mesto. Tri dni je premišljeval, je li vreden in poklican, nositi staroslavno Habsburško krono, koje svetli žarki se razprostirajo vedno dalje in dalje po širni Avstriji ter oznanjujejo narodom, kako dobri, usmiljeni, pravični in pobožni so bili vladarji, ki so nosili to krono.

Kakor kralj naše legende, je tudi nadvojvoda Franc Jožef v tem svojem notranjem boju klečé prosil pred sv. Razpelom pomoči in razsvitljenja. In tudi on je v trenutku, ko je najbolj goreče pošiljal svojo molitev k Vladarju vseh vladarjev, začul v svojem srcu glas: „Ne obupaj in ne obotavljaj se še nadalje! Takoj primi za kraljevo žezlo, s kojim bodeš storil srečnih mnogoc narodov!“

Mladi nadvojvoda se je udal čutilom dolžnosti in čutil se je krepkega in sposobnega, zasesti cesarski prestol. Z zaupanjem v Boga je prevzel vladarstvo in dné 2. grudna 1848. l. se je zalesketalo čisto zlató staroslavne Habsburške krone, nje veličastni briljanti, biseri in smaragdi na maziljeni glavi cesarja Franca Jožefa I. A še lepše kakor bliščoba in biseri krone, so se lesketale mladega našega vladarja lepe čednosti in dejanja njegova.

Kot vladar ima naš presvetli cesar pred očmi vedno svoje prednike, v prvi vrsti nepozabljivega ustanovitelja naše vladajoče hiše, slavnega grofa Rudolfa Habsburškega. Kakor znano, je imel Rudolf Habsburški na svojem ščitju okovano roko s kijem in oljkino vejico in spodaj je pa bilo zapisano njegovo geslo: „Utrum lubet?“ — Katero ti drago? Kij je znamenje boja in vojske, oljkina vejica pa znamenje miru. Tega gesla se drži tudi naš cesar. Zgodovina nam pripoveduje, da se naš cesar, kedar je bilo treba braniti pravice svojih podložnikov, ni ogibal vojske, sam prijel za meč in ga neustrašeno sukal proti sovražniku; seveda, za prelivanje krvi svojih udanih podložnikov se pa odloči naš usmiljeni vladar le v najhujši sili in najljubši mu je mir; saj je znano, da prvi in najboljši zaščitnik evropskega miru je cesar Franc Jožef I. Pravico in resnico braniti ter pobijati krivico — ta lepa čednost Rudolfa Habsburškega diči tudi našega viteškega vladarja.

Za vzgled ima naš cesar tudi slavno cesarico Marijo Terezijo. Ta slavna cesarica je storila za svoje narode vse, kar je vedela, da jih more pripeljati k časni in večni sreči. „Justitia et Clementia“ — Pravičnost in usmiljenje — je bilo nje geslo. Pa tudi življenje in delovanje našega predbrega vladarja je krasna knjiga življenja, polna najlepših dokazov njegove pravičnosti in usmiljenja.

Tudi geslo, koje si je izvolil cesar Franc Jožef I. dné 12. svečana 1849. l. je značilno za smer njegovega stremljenja: „Viribus unitis“ — z združenimi močmi! Ta rek priča, da pozna naš vladar prav dobro avstrijske razmere in potrebe ter predobro vé, kaj je potrebno za blagostanje in srečo narodov avstrijskih. Zato pa tudi žrtvuje vse svoje sile v združenje vseh dobrih moči ter nam daje najlepší vzgled, da se moramo i mi ravnati po njegovem geslu.

„Utrum lubet?“, „Justitia et Clementia“ in „Viribus unitis!“ — ta tri gesla so zvezde vodnice našemu modremu vladarju, ki so ga vodile in ga še vedno vodijo po težavnih in nevarnih njegovih vladarskih potih. V cesarskem dvoru na Dunaju imajo hranjenih veliko dragocenosti, ki poveljujejo slavo Habsburškega rodu, a vse to ni tako veličastno, kakor so ta tri gesla, ki nam jih hrani in pripoveduje povestnica iz ust, iz duha in srca Habsburžanov.

Zvesto posnema naš vladar tudi svoja nesmrtna prednika, po katerih so mu dali ime pri sv. krstu. Cesar Franc se je moral za slavo in čast svoje države trdno bojevati in po vihnih bojih sta pa zavladata mir in sreča v državi. Cesar Jožef II., „ljubitelj človeštva“, prijatelj svobode in prosvete, je živel in delal le za blagor in srečo svojih narodov. Tema dvema vladarjema je skazovalo ljudstvo neomejeno ljubezen, zvestobo in udanost; in imeni teh dveh slavnih vladarjev iz rodu Habsburžanov, njih duši in srci združuje v eni osebi, v eni duši in enem srcu naš veliki in slavni cesar Franc Jožef I.

III.

Delajmo, dokler smo mladi!

(Cesarjeve besede.)

Tak je naš cesar po svojem notranjem prepričanju, po svojih zmožnostih, po svojem srcu in duši. Dotaknimo se še s par besedami njegovega življenja in delovanja.

Zivljenje cesarja Franca Jožefa I. je bogato krasnih knjig s podobami, ki nam kažejo njegove blage namene in dejanja, več srečnih dogodkov in

bolestnih dogodajev, mnogo britkih skušenj ter neštevilnih dokazov ljubezni in zvestobe. Knjiga cesarjevega življenja in delovanja nam pričuje, kako čudovito se je razvijala in napredovala Avstrija v zadnjih desetletjih ter vsled tega stopila v vrsto omikanih držav.

Če se ozremo v dobo cesarjevega življenja, vidimo, da je bil Franc Jožef že kot otrok milosrčen in usmiljenega srca do bližnjega. Kot deček je bil najzornejši učenec ter delal največje veselje in čast svojim starišem in učiteljem. Kot mladenič je pokazal mladi princ svoj pogum, nevstrašenost in junaštvo v bitki pri sv. Luciji, in mladega cesarja je vse občudovalo, ker je razumel „z združenimi močmi“ voditi svoje narode, da so napredovali v vsakem oziru.

Ko je nastopil Franc Jožef I. vladarstvo, ni prevzel na znotraj in na zvonaj zavarovanega kraljestva; ljudstvo je bilo nezadovoljno ter živelo v neslogi; državna uprava ni imela modrih zakonov ter bila ob enem v zelo slabem gmotnem položaju; ljudstvo se je puntalo in zaničevalo zakone, — s kratka: vse je vrelo, cesarsko žezlo je bilo brez moči.

Velikansko in zelo težavno nalogo je prevzel mladeniški vladar, a izvršil jo je s svojo pridnostjo, vstrajnostjo in zvestim spolnovanjem svojih dolžnosti takó, da danes po preteku petdesetih let vsi hvalimo Boga, da nam je dal tako dobrega vladarja, njemu samemu pa skazujemo zvestobo in udanost na razne načine in z vseh krajev naše širne Avstrije se čuje danes navdušeni klic: „Slava cesarju Francu Jožefu I!“

Komaj je cesar Franc Jožef I. nastopil vladarstvo, je bila njegova prva skrb, da je odpravil tlako ter povzdignil kmetski stan. Vstrežaje duhu svobodnosti, je vpeljal novo sodno oblastvo z neodvisnimi in nepristranskimi sodniki. Uravnal je politično upravo ter ji izročil nadzorstvo nad šolo, obrtom, zdravstvom, nad varnostjo državljanov in občinsko upravo. Z občinskim zakonom je ustanovil svobodne občine, s šolskim zakonom svobodno in napredno šolo, z obrtnim zakonom je pa odprl pot obrtu in trgovini. Ustanovil je šole, učiteljišča, strokovne šole za kmetijstvo, trgovino in obrt. Izkopali so se prekopi in zgradila pristanišča; regulovale so se reke, železniška mreža razširila in napeljal brzjav in telefon po vsi državi. Avstrijsko vojno brodovje zavzema jedno prvih mest svetá in trgovsko brodovje pospešuje kaj mogočno čezmorski promet.

Cesar je dal svobodno ustavo in ž njo pa zakone, ki so povzdignili denarstvo, trgovino, obrt in varstvo osobne svobode; ti zakoni so tudi dokazi, da ustava ni bila mrtva črka, ampak zrno, ki je padlo na njivo domovine ter obrodilo bogato žetev.

Da je bilo mogoče vse to izvršiti, zato je delal naš cesar z neumorno pridnostjo od ranega jutra do poznega večera; le malokedaj si je oddahnil od naporega dela. Delavnost, vestnost v izvrševanju dolžnosti, natančnost in točnost našega vladarja so res občudovanja vredne čednosti, s katerimi daje najlepši vzgled vsem podložnikom.

Velikodušni naš deželni oče se je spominjal vedno tudi delavcev. Zakoni o bolniških blagajnah in o zavarovanju proti neizgodam so temu najlepši dokaz. Pravični naš vladar je tudi ukrenil, da imajo delavci, ki imajo težke dolžnosti do države, volilno pravico za državno zastopstvo.

Da vidi povsod sam, kako se godi narodom, zato potuje večkrat po raznih krajih cesarstva. Kamor pride, pridobi s svojo ljubeznivostjo, prijaznostjo in s svojim vitežkim nastopom hipoma srca vseh. Povsod ga na-

vdušeno pozdravljajo, on pa deli revežem milodare, jih tolaži, jim briše solze, ter podpira dobrodelne namene. Pri tem pa Nj. Veličanstvo nikdar ne opusti svojih verskih dolžnosti ter skazuje Bogu čast, svojim narodom pa daje najlepší vzgled.

Cesar podpira tudi umetnosti in znanosti, obiskuje razstave posameznih dežel in hvali pridnost državljanov. V lastni osebi te časti! A tudi avstrijski narodi ga časte, spoštujejo in ljubijo ter tekmujejo med sabo, kako bi mu lepše in dostojneje skazali svojo hvaležnost in ljubezen za njegovo očetovsko skrb. Ni čuda torej, da se bo letos celo vrsto spomenikov postavilo v spomin na plodonosno 50 letno vladanje Nj. Veličanstva cesarja Franca Jožefa I. V Olomucu, kjer je l. 1848. prevzel naš cesar vladarstvo, bodo postavili velik cesarjev spomenik, na Dunaju doprsko podobo nadvojvode Karola Ludovika ter vojnega maršala in slavnega vojskovodje Albrehta. V Ljubljani se bo postavil v znak hvaležnosti za njegovo pomoč in njegove tolažilne besede, s kojimi je tako plemenito lajšal bedo ponesrečnejšem po potresu, ki je razdjal belo Ljubljano dné 14. malega travna 1895. l., na javnem trgu v spomin prihoda Nj. Veličanstva v Ljubljano povodom potresne katastrofe krasen spomenik. V spomin na cesarjevo petdesetletnico bo mesto Ljubljana zgradila mestno ubožnico in kopališče ter še več drugih dobrodelnih naprav in zavodov. Slovensko učiteljstvo s Kranjskega, ki nikdar ne zastane za drugimi stanovi, kadar je treba skazati cesarju udanost in zvestobo, je zložilo ob svojih skromnih plačah v spomin in proslavo na cesarjev zlati jubilej tisoč goldinarjev prostovoljnih doneskov za „cesarja Franca Jožefa I. jubilejsko ustanovo za učiteljske sirote na Kranjskem“ in vseslovensko učiteljstvo s Kranjskega, Štajerskega in Primorskega je pa ustanovilo v Ljubljani v trajen spomin in proslavo na plodonosno petdesetletno vladanje Nj. Veličanstva cesarja Franca Jožefa I. „šolski muzej“.

Avstrija bo praznovala dné 2. grudna t. l. velik in vesel praznik, ki bo ostal zapisan z zlatimi črkami v zgodovini avstrijski. Ta praznik bo pričal svetu, kako ljubijo in časte avstrijski narodi svojega cesarja ter delé z njim veselje in žalost. Kadar praznujejo v cesarski rodbini kak veseli god, tedaj se vesele tega vsi zvesti podložniki; če pa zadene našega dobrega in skrbnega cesarja nesreča, žalujemo vsi z njim ter občudujemo krepost njegove duše in udanost v voljo božjo.

Istina je: zlató staroslavne Habsburške krone je ostalo čisto, kakoršno je bilo pred petdesetimi leti in se tudi danes sveti kakor sončni žarki na jasnem nebu. To čisto zlató priča, da je naš presvetli cesar Franc Jožef I. priljubljen pri Bogu in ljudstvu, da je vladal vseh petdeset let svoje narode po volji božji, da je branil resnico in pravico, se ustavljal vedno krivici in sili ter ni nikdar želel iz slavoehlepnosti razširiti kraljestva svojega s krvjo svojih podložnikov. V kroni našega cesarja ne manjka danes nobenega bisera, vsi se svetijo, kakor najčistejši studenec in njih žarki se spreminjajo kakor migljajoče zvezde na jasnem večernem nebu. Ti svetli biseri pričajo, da si je znal pridobiti cesar Franc Jožef I. ljubezen, zvestobo in udanost svojih podložnikov. In zeleni smaragdi v kroni so še vsi taki, kakoršni so bili pred petdesetimi leti ter kažejo, da je življenje in delovanje našega modrega vladarja táko, da mu moremo in smemo vse zaupati. Kot osemnajstletni mladenič je prevzel cesar Franc Jožef I. cesarsko krono ter jo je nosil, da se je postaral pod njo; ves ta čas je pa vladal podložne in udane narode svoje po volji božji. Temu je najlepša priča njegova krona, ki je ostala

vedno tako lepa in svetla, kakor je bila dné 2. grudna 1848. l., ko je zasedel cesarski prestol.

Pa tudi v trnjevi kroni, katero je posadila Previdnost božja na glavo najplemenitejšemu knezu, kar jih pozna vesoljni svet, ne manjka danes nobenega bodočega trnja in prav lahko trdimo po vsi pravici:

„Noben vladar ni vladal tako blagodejno, pod nobenim vladarjem se ni Avstrija razvila tako uspešno, noben ni prejel od svojih narodov toliko dokazov ljubezni, pa tudi noben ni pretrpel toliko bolečin in prežil toliko britkih ur, kakor cesar Franc Jožef I.“

Svetovna zgodovina imenuje našega cesarja varuha svobode in miru, zaščitnika umetnosti in znanosti, branitelja sv. vere in cerkve, očeta ubogih, pospešitelja vseh človekoljubnih podjetij, značaj poln milosti, pristrčnosti in plemenitosti.

„Pobožen, pošten in pravičen, veren in odkritosrčen“ — tak je naš cesar.

IV.

Dajte cesarju, kar je cesarjevega.
(Sv. pismo.)

„Pobožen, pošten in pravičen, veren in odkritosrčen“ — tak je naš cesar. Kaj čuda torej, da letos, ko praznuje ta veliki vladar svoj zlati jubilej, tekmujejo vsi avstrijski narodi, vse kronovine, stanovi, društva in korporacije med sabo, kako bi lepše in dostojneje proslavili jubilejsko leto, leto velikega veselja, ko se slehern Avstrijec z navdušenjem pripravlja na srečni in veseli dan 2. grudna.

Štiristo let se že ni praznoval v kraljestvu Habsburžanov tak praznik. Cesar Friderik III., ki je umrl l. 1493., je bil edini Habsburžan, ki je vladal 58 let; za njim je pa vladal najdlje naš ljubljeni cesar Franc Jožef I.

Velik in redek patrijotški praznik bomo torej praznovali letos dné 2. grudna. Patrijotški prazniki so pa najugodnejše prilike, ob katerih je mladina najbolj dovzetna za vzbujanje patrijotškega čuta, — patrijotizma. Šola mora pa biti tisto ognjišče, na katerem plapolaj in góri čisti avstrijski patrijotizem, učitelj pa tista moč, ki neti in kuri ta patrijotški ogenj na tem ognjišču in ga prižiga v nedolžnih srcih mladine.

Mladina je bodočnost države in dobra šola je pa temelj, na katerem sloni državno blagostanje.

Zbrali smo se danes oh tej slovesni priliki, da se posvetujemo in sklepamo, kako bi veličastneje proslavljale ljubljanske mestne šole zlati jubilej plodonosnega 50 letnega vladanja Nj. Veličanstva cesarja Franca Jožefa I. K temu praznovanju nas silijo trije nagibi, in sicer:

- 1.) Avstrijsko domoljubje, ki ogreva naša srca.
- 2.) Ljubezen in hvaležnost do predobrega našega vladarja, ki je se svojim modrim vladanjem povzdignil Avstrijo med prve države na svetu.
- 3.) Patrijotški praznik cesarjevega zlatega jubileja sam, ki nam bo dal najlepšo priliko, naslikati otrokom vrline našega cesarja, da ga posnemajo v vsem ter postanejo taki, kakoršen je cesar sam: pobožni, pošteni in pravični, verni in odkritosrčni avstrijski domoljubi.

In ta spomenik avstrijskega domoljubja v srcih ljubljanske šolske mladine bo pa tudi v srcih še poznih potomcev neprestano vzbujal domovinska čutila ljubezni in udanosti do presvetlega vladarja in cele Habsburške hiše — naši deželni prestolnici v ponos, našemu narodu v čast, pomenljivemu letošnjemu letu pa v trajni spomin in proslavo.

V.

Vse za dom in za cesarja.

(Cesarska pesem.)

Po naročilu sl. stalnega odbora sem sestavil v glavnih potezah načrt, kako praznuj šolska mladina v Ljubljani petdesetletnico Njegovega Veličanstva. Podrobni načrt bo pa sestavil danes izvoljeni „jubilejski odsek“, kateremu naj se blagovolijo poslati eventuelni dodatni predlogi. Zamolčati pa ne smem, da je sl. občinski svet našega stolnega mesta na predlog in priporočilo bl. gospoda župana dovolil za to praznovanje 1200 gld. podpore, za kar mu gre vsa čast in hvala.

Kako bo praznovala šolska mladina v Ljubljani petdesetletnico Nj. Veličanstva na podstavi sklepov „jubilejskega odseka“, bom poročal prihodnje leto.

Vdanostna izjava

~ ljubljanskega učiteljstva. ~

Sestavil E. Gangl.

Njega c. in kr. apostolskemu Veličanstvu!

Učiteljstvo slovenskih in nemškoslovenskih ljudskih šol v Ljubljani, zbrano pri današnji okrajni učiteljski konferenciji v proslavo petdesetletnice premodrega vladanja Vāšega Veličanstva, se usoja v najglobočji udanosti in v najčistejši ljubezni položiti v premisostne roke Vāšega Veličanstva izraze neomajne zvestobe do posvečene osebe Vāšega Veličanstva in do prejasne vladajoče rodbine.

To učiteljstvo polaga v znožje Najvišjega prestola prisego, da bo takisto v bodočnosti zbujało in krepilo v srcih šolske mladine iskreno ljubezen, vdanost in zvestobo do Vāšega Veličanstva in do preslavnih členov prejasne rodbine Habsburško - lotarinške.

Ljubljana, v 4. dan maj. srpana 1898.

Šolska poročila.

A. Premembe v učiteljskem zboru.

Podvodja in ekonom v knezoškofijskem seminarju, g. Rok Merčun je bil imenovan za tretjega stalnega veroučitelja na mestnih ljudskih šolah (razpis vis. c. kr. dež. šol. sveta z dné 13. septembra 1897, št. 2537). — Gospodične: Prosenc Marijana, Tomec Jakobina, Sernec Božena in Pfeifer Ana so bile imenovane za pomožne učiteljice, učiteljske kandidatije: Rojc Emilija, Kališ Leopoldina, Kušar Ivana in Dev Marija pa za brezplačne praktikantije na tej šoli (razpis sl. c. kr. m. šol. sveta z dné 23. septembra 1897, št. 601). — Z dekretom vis. c. kr. dež. šol. sveta z dné 14. septembra 1897, št. 2385, je bila nadučiteljica gospa Julija Moos na svojo prošnjo stalno upokojena; namesto nje pa učiteljica gđc. Emilija Gusl imenovana najprej za začasno, a z dekretom vis. c. kr. dež. šol. sveta z dné 12. sušca 1898, št. 334, za stalno nadučiteljico. — Radovoljka gđc. Ivana Kušar je bila imenovana za pomožno učiteljico na mestni nemški dekliški šestrazrednici (razpis sl. c. kr. m. šol. sveta z dné 30. septembra 1897, št. 604). — Učiteljski kandidatinji gđc. Ernestina Jamšek in gđc. Franciška Poka pl. Pokafalva, sta bili imenovani za brezplačni praktikantini (razpis sl. c. kr. m. šol. sveta z dné 14. oktobra 1897, št. 685, oziroma z dné 31. oktobra 1897, št. 810). — Dozdanja učiteljica v Postojini, gđc. Avgusta Mattanovič, je bila imenovana za stalno učiteljico na mestni nemški dekliški šestrazrednici ter v službovanje prideljena tej šoli; pomožna učiteljica Ana Pfeifer pa je prestopila na zasebno šestrazredno dekliško šolo v Lichtenthurnovem zavodu. — Gđc. Leopoldina Kališ je bila imenovana za pomožno učiteljico v Dolu ter je dné 16. februarja 1898 izstopila iz službovanja na tej šoli. — Gđc. Marija Dev je bila imenovana za pomožno učiteljico na II. mestni deški petrazrednici, gđc. Emilija Rojc pa na I. mestni deški petrazrednici (razpis sl. c. kr. m. šol. sveta z dné 21. februarja 1898, št. 111, oziroma z dné 12. marca 1898, št. 159). — Učiteljica gđc. Ivana Praprotnik je zaradi bolezni dobila dopust do konca tekočega šolskega leta; namesto nje bila je imenovana za pomožno učiteljico radovoljka gđc. Franciška Poka pl. Pokafalva (razpis sl. c. kr. m. šol. sveta z dné 6. aprila 1898, št. 189). — Z razpisom sl. c. kr. m. šol. sveta z dné 7. aprila 1898, št. 130, je bila radovoljka na mestni nemški dekliški šestrazrednici, gđc. Helena Junowicz v enakem svojstvu premeščena na to šolo.

B. Učiteljski zbor ob koncu šolskega leta 1897/98.

1. Nadučiteljica.

Emilija Gusl je učila vse predmete v V. razredu, razen slovenščine, zemljepisja, zgodovine, risanja in petja, po 17 ur na teden.

2. Stalna veroučiteljica.

Janez Smrekar je učil verouk v V., VI. a, VI. b, VII. in VIII. razredu, po 6 ur na teden.

Rok Merčun je učil verouk v I., II., III., IV. a in IV. b razredu, po 8 ur na teden.

3. Stalne učiteljice.

Friderika Konschegg (v službovanje prideljena mestni nemški dekliski šestrazrednici).

Agneza Zupan (usposobljena za meščanske šole iz I. skupine), razrednica VI. a razreda, je učila slovenščino, zemljepis in zgodovino v VI. a, VI. b, VII. in VIII. razredu, po 21 ur na teden.

Marija Marout, voditeljica cerkvenega petja, razrednica I. razreda, je učila razen nazornega nauka in računstva vse predmete I. razreda in petje v V., VI. a, VI. b, VII. in VIII. razredu, po 17 ur na teden.

Julija Borovsky, knjižničarka, razrednica VIII. razreda, je učila nemščino v VI. a, VI. b, VII. in VIII. razredu, risanje in lepomisje v VII., risanje in telovadbo v VIII. razredu, po 26 ur na teden.

Frančiška Zemme, (usposobljena za meščanske šole iz II. skupine), čuvarica učil, razrednica VII. razreda, je učila računstvo v VI. a, VI. b, VII. in VIII. razredu, prirodoznanstvo v VI. a, VII. in VIII. razredu, telovadbo v VII. razredu, po 26 ur na teden.

Ivana Praprotnik (od dné 6. aprila 1898 na dopustu).

Avgusta Mattanovič, učiteljica na mestni nemški dekliski šestrazrednici, a v službovanje prideljena tej šoli, čuvarica zalogi ubožnih knjig, razrednica IV. b razreda, je učila razen petja vse predmete tega razreda in lepomisje v III. razredu, po 24 ur na teden.

4. Pomožne učiteljice.

Jakobina Tomec (usposobljena za meščanske šole iz I. skupine), razrednica VI. b razreda, je učila prirodoznanstvo v VI. b razredu, risanje, lepomisje, ročna dela in telovadbo v VI. a in VI. b razredu, ročna dela v VIII. razredu, po 23 ur na teden.

Marijana Prosene (usposobljena za občne ljudske šole), razrednica IV. *a* razreda, je učila razen petja vse predmete v tem razredu in risanje v V. razredu, po 24 ur na teden.

Božena Sernee, razrednica II. razreda, je učila razen računstva, risanja in nazornega nauka vse predmete v tem razredu, po 14 ur na teden.

Frančiška Poka pl. Pokafalva, razrednica III. razreda, je učila razen slovenskega branja, pravopisja in nemškega lepomisja vse predmete v tem razredu, dalje zemljepisje, zgodovino in slovenščino v V. in petje v IV. *a* in IV. *b* razredu, po 26 ur na teden.

5. Radovoljke.

Ernestina Jamšek je učila nazorni nauk, računstvo in risanje v II. razredu, slovensko branje in pravopis v III. razredu, po 10 ur na teden.

Helena Junowicz je učila nazorni nauk in računstvo v I. razredu, ročna dela v VII. razredu, po 9 ur na teden.

....

C. Statistični pre-
na konci šolskega

Razred	Število		Med letom			Starosti						Vera	
	18./IX. 1897	14./VII. 1898	vstopilo	izstopilo	umrlo	manj kot 6 let	6—7 let	7—12 let	12—13 let	13—14 let	nad 14 let	rimsko-katoliška	protestantska
I.	43	49	7	1	—	—	21	28	—	—	—	49	—
II.	64	67	4	1	—	—	—	67	—	—	—	67	—
III.	57	57	3	3	—	—	—	51	5	1	—	57	—
IV. a	32	34	2	—	—	—	—	27	5	2	—	34	—
IV. b	34	33	—	1	—	—	—	21	7	4	1	33	—
V.	49	47	3	5	—	—	—	20	18	6	3	47	—
VI. a	28	28	—	—	—	—	—	5	11	7	5	28	—
VI. b	27	28	1	—	—	—	—	1	10	9	8	28	—
VII.	44	43	—	1	—	—	—	—	3	10	30	43	—
VIII.	30	28	3	5	—	—	—	—	—	1	27	27	1
Skupaj .	408	414	23	17	—	—	21	220	59	40	74	413	1

gled učenk
leta 1897/98.

Po narodnosti		Stanuje jih		Šolo jih je obiskovalo				Za višji razred		Neizpranih je ostalo	Ukovine je plačevalo		
Slovenke	Nemke	v Ljubljani	zunaj Ljubljane	prav pridno	pridno	manj pridno	zanikarno	spodobnih	nesposobnih		celo	pol	ni
48	1	46	3	46	2	1	—	40	6	3	2	—	47
67	—	62	5	62	3	2	—	57	10	—	1	2	64
57	—	53	4	51	5	1	—	43	12	2	—	3	54
34	—	32	2	33	1	—	—	29	5	—	—	3	31
32	1	29	4	28	5	—	—	20	10	3	1	2	30
46	1	47	—	45	1	1	—	32	13	2	2	4	41
27	1	28	—	28	—	—	—	22	6	—	3	4	21
28	—	28	—	28	—	—	—	17	10	1	4	1	23
43	—	43	—	42	1	—	—	39	3	1	7	1	35
23	5	28	—	28	—	—	—	27	1	—	2	1	25
405	9	396	18	391	18	5	—	326	76	12	22	21	371

Č. Učne knjige v šolskem letu 1897/98.

I. razred.

Verouk: Mali katekizem, cena 15 kr. — Učni jezik: Razinger-Žumer, Abecednik za slovenske ljudske šole, cena 20 kr. — Računstvo: Dr. Močnik, Računica, I. stopinja, 15 kr. — Petje: Nedvêd, Slavček, I. stopinja, 20 kr.

II. razred.

Verouk: Mali katekizem, 15 kr. — Učni jezik: Razinger-Žumer, Prvo berilo in prva slovnica, 24 kr. — Računstvo: Dr. Fr. v. Močnik, Računica, I. stopinja, 15 kr. — Petje: Nedvêd, Slavček, I. stopinja, 20 kr.

III. razred.

Verouk: Srednji katekizem, 32 kr. — Učni jezik: Drugo berilo in slovnica za občne ljudske šole, 35 kr. — Nemški jezik: Praprotnik-Razinger-Žumer, Prva nemška slovnica in prvo nemško berilo za slovenske ljudske šole, 35 kr. — Računstvo: Dr. Fr. v. Močnik, Računica, II. stopinja, 20 kr. — Petje: Nedvêd, Slavček, II. stopinja, 20 kr.

IV. razred.

Verouk: Srednji katekizem, 32 kr. Dr. Schuster - Lesar, Zgodbe sv. pisma, 50 kr. — Učni jezik: Tretje berilo, 40 kr. Praprotnik, Slovenska slovnica, 32 kr. Nemški jezik: Ullrich, Lesebuch, III. Theil, 32 kr. Lehmann, Sprachbuch, II. Theil, 12 kr. — Računstvo: Dr. Fr. v. Močnik, Računica, II. stopinja, 20 kr. — Petje: Nedvêd, Slavček, III. stopinja, 30 kr.

V. razred.

Verouk: Srednji katekizem, 32 kr. Dr. Schuster - Lesar, Zgodbe sv. pisma, 50 kr. — Učni jezik: Tretje berilo, 40 kr. Četrto berilo, 60 kr. Končnik, Slovenska slovnica za občne ljudske šole, 45 kr. Nemški jezik: Ullrich, Lesebuch, IV. Theil, 42 kr. Lehmann, Sprachbuch, III. Theil, 26 kr. — Računstvo: Dr. Fr. v. Močnik, Računica, III. stopinja, 25 kr. — Petje: Nedvêd, Slavček, III. stopinja, 30 kr.

VI. razred.

Verouk: Veliki katekizem, 40 kr. Dr. Schuster - Lesar, Zgodbe sv. pisma, 50 kr. Sv. listi, berila in evangelijski za praznike celega leta, 46 kr. — Učni jezik: Dr. J. Sket, Slovenska čitanka, I. del, 80 kr. Končnik, Slovenska slovnica za občne ljudske šole, 45 kr. Nemški jezik: Ullrich, Lesebuch, VI. Theil, 50 kr. Lehmann, Sprachbuch, IV. Theil, 40 kr. — Računstvo: Dr. Fr. v. Močnik, Fünftes Rechenbuch, 40 kr. — Zemljepis: Orožen, Zemljepis, I. del, 40 kr. — Zgodovina: Vrhovec, Zgodovinske povesti, I. del, 50 kr. — Prirodosnanstvo: Hubad, Prirodopis, I. del, 70 kr. Senekovič, Osnovni nauki iz fizike in kemije, I. del, 60 kr. — Petje: Nedvêd, Slavček, III. stopinja, 30 kr.

VII. razred.

Verouk: Veliki katekizem, 40 kr. Lesar, Zgodbe sv. katoliške cerkve, 40 kr. — Učni jezik: Dr. J. Sket, Slovenska čitanka, II. del, 80 kr. Končnik, Slovenska slovnica za občne ljudske šole, 45 kr. Nemški jezik: Ullrich, Lesebuch, VII. Theil, 50 kr. Lehmann, Sprachbuch, IV. Theil, 40 kr. — Računstvo: Dr. Fr. v. Močnik: Fünftes Rechenbuch, 40 kr. — Zemljepis: Orožen, Zemljepis, II. del, 40 kr. — Zgodovina: Vrhovec, Zgodovinske povesti, II. del, 50 kr. — Prirodoznanstvo: Pokorny-Gugler, Naturgeschichte für Bürgerschulen, II. Theil, 75 kr. Senekovič, Osnovni nauki iz fizike in kemije, II. del, 60 kr. — Petje: Nedvėd, Slavček, III. stopinja, 30 kr.

VIII. razred.

Verouk: Veliki katekizem, 40 kr. Lesar, Liturgika, 1 gld. — Učni jezik: Dr. J. Sket, Slovenska čitanka, III. del, 80 kr. Končnik, Slovenska slovnica za občne ljudske šole, 45 kr. Nemški jezik: Ullrich Lesebuch, VIII. Theil, 50 kr. Lehmann, Sprachbuch, IV. Theil, 40 kr. — Računstvo: Dr. Fr. v. Močnik: Fünftes Rechenbuch, 40 kr. — Zemljepis: Orožen, Zemljepis, III. del, 50 kr. — Zgodovina: Vrhovec, Zgodovinske povesti, III. del, 50 kr. — Prirodoznanstvo: Pokorny-Gugler, Naturgeschichte, III. Theil, 75 kr. Hofer: Naturlehre, III. Theil, 40 kr. — Petje: Nedvėd, Slavček, III. stopinja, 30 kr.

D. Knjižnica.

Šolarska knjižnica se je tekom šolskega leta 1897/98. pomnožila z naslednjimi knjigami:

Darovali so:

Slavni c. kr. mestni šolski svet: Knjižnica za mladino l. 1895, 12 snop. — Občinski svet: Knjižnica za mladino l. 1898, 9 snop. — Gosp. katehet Rok Mercun: Pomladni glasi, 1 zvez. — Gdč. M. Marout: Zabavna knjižica, 3 zvez., Knjižnica družbe sv. Cirila in Metoda, 1 zvez., Slovensko petje v preteklih dobah, 1 zvez., Spomini na znamenite može slovenske, 1 zvez., Ins Kinderherz, 1 zvez. — Učiteljica J. Borovsky: Izdajavec, 1 zvez., Die Welt im Kleinen, 1 zvez., Heitere Ferientage, 1 zvez., Balthasar Schöpf, 1 zvez., Lebensmai, 1 zvez. 34 knjig.

Nakupilo se je:

Vrtec 1897. l. 1 letnik. — Angelček, 1 zvez. — Dom in Svet 1891. in 1892. l., 2 letnika. — Vrtec, 14 letnikov. — Zabavni listi za slovensko mladino, 3 zvez. — Cvetke zelene in zvene za stare in mlade, 1 zvez. — Leban, 100 beril za otroke, 1 zvez. — Sto narodnih legend, 1 zvez. — Spominski listi iz avstrijske zgodovine, 1 zvez. — Für die Jugend des Volkes, 1 letnik. — Trewendt's Jugendbibliothek, 5 zvez. 31 knjig.

S prejšnjimi knjigami šteje tedaj šolarska knjižnica koncem šolskega leta 1897/98. 425 slovenskih, 240 nemških, skupaj 665 knjig.

Učiteljska knjižnica ima 109 slovenskih in 132 nemških, skupaj 241 knjig.

E. Učila.

Učila so se pomnožila v šolskem letu 1897/98. po nakupu za Monogramm-Album, podmašeno tašico, Schreiberjeve stenske table rastlinstva, Eschnerjeve stenske table človeškega telesa, 1 zemljevid Palestine, 1 zemljevid Kranjske, 7 slik nemških pesnikov, pole s podobami za „Solo in Dom“, 2 črteža Avstrijsko-Ogrske.

Darovali so: Slavni deželni odbor 1 zemljevid Palestine, učiteljica Marija Marout sliko slovenskega pesnika Gregorčiča, učenki: Lampe Pavlina vodomca, Stare Marija stereoskop.

Prirodopisno, zemljepisno in zgodovinsko zbirko so množile s priznanja vredno prizadevnostjo tudi učenke:

VIII. razreda: Jakolin Angela, Jarc Albina, Kalmus Friderika, Klinar Amalija, Sedlak Adela, Udouč Ana, Wester Ana.

VII. „ Biber Marija, Dovč Leopoldina, Kersnik Elizabeta, Ferlič Angela, Klešnik Pavla, Kleinmayer Marija, Malič Alojzija, Staré Celestina.

VI. „ Čepin Marija, Tomazič Amalija.

Zbirka učil šteje koncem šolskega leta 1897/98.: 5 veroznanskih, 6 jezikovnih, 33 matematičnih in risalnih, 14 nazornih, 63 zemljepisnih in zgodovinskih, 60 prirodopisnih, 88 fizikalnih; skupaj 269 komadov.

F. Letopis.

Šolsko leto 1897/98. se je pričelo dné 16. in 17. septembra z vpisovanjem učenk; dné 18. septembra s sv. mašo in dné 20. septembra z rednim poukom.

Šolska naznanila so se razdelila 30. novembra 1897. l., 12. februarja 1898. l., 30. aprila in koncem šolskega leta.

V IV. razred je letos vstopilo 67 in v VI. razred 54 učenk. Vsled tega je slavni c. kr. mestni šolski svet dovolil, da se otvorita paralelki tema razredoma, ker ne zadostujeta šolski sobi za toliko število učenk. Imenoval je za pomožne učiteljice gospodične: Tomec Jakobino, Prosenc Marijano, Sernec Boženo in Pfeifer Ano. Ob enem je tudi odredil, da imajo sprejete prostovoljke Rojc Emilija, Kališ Leopoldina, Kušar Ivana in Dev Marija prve tri mesece pri pouku navzočne biti in poslušati ter šele potem same poučevati v dotičnih razredih, kar se je tudi 3. januarja 1898 zgodilo.

Z razpisom vis. c. kr. dež. šol. sveta imenovane so bile učiteljice Marout Marija, Borovsky Julija in Zemme Frančiška za stalne učiteljice na petem, oziroma šestem in sedmem učnem mestu tukajšnjega zavoda s prejemki tretje plačilne vrste.

Našo šolo je zadela to šolsko leto velika izguba, ker je bila dozdanja nadučiteljica in voditeljica gospa Julija Moos na svojo željo upokojena in je tudi iz svojega službovanja izstopila dné 30. septembra 1897. l.

Svoje življenje je žrtvovala vzgoji šolske mladine, kajti nad štirideset let se je trudila z otroki, prej v svojem privatnem zavodu, pozneje pa na tukajšnji šoli. Bila je že pri otvoritvi te šole l. 1875. kot učiteljica namesčena in od leta 1880. dalje tudi njena voditeljica.

Pod njenim vodstvom se je razširila šola iz štirirazredne v osemrazrednico. Obilo truda je imela gospa voditeljica v svojem življenju s šolsko

mladino; ta ji bodi tudi hvaležna in ji hrani blag spomin! — Učiteljski zbor je napravil svoji voditeljici majhno odhodnico, katero so s svojo navzočnostjo počastili gg. mestni župan Ivan Hribar, c. kr. šolski nadzornik Fr. Levec in predsedstveni tajnik Evgen Lah. Želimo, da bi še dolgo zdrava uživala zaslužen mir in počitek!

Z odhodom prejšnje voditeljice je prevzela začasno vodstvo učiteljica Emilija Gusl, katera je bila tudi meseca marcija definitivno nameščena.

Pomožni učiteljici: Tomec Jakobina in Prosenc Marijana sta prebili izkušnji učne usposobljenosti 2. maja 1898 in sicer prva za meščanske in druga za ljudske šole, ter sta 7. maja zopet prevzeli pouk v dotičnih razredih.

Učiteljski zbor se je udeležil 12. oktobra 1897 spreveda umrjajočih ostankov slovenskega učenjaka Jerneja Kopitarja in 16. februarja 1898 je spremil vrlega kolego mestnega učitelja Fr. Kokalja k zadnjemu počitku.

V šolskem letu 1897/98. je imela šolska mladina sledeče cerkvene in bogoslužne vaje:

God Njega Veličanstva presvetlega cesarja Franca Jožefa I. so praznovala učenke z učiteljstvom dné 4. oktobra 1897 s sveto mašo v cerkvi sv. Jakoba in potem ni bilo pouka; istotako tudi god Nje Veličanstva presvetle cesarice Elizabete dné 19. novembra 1897. l.

Prvo polletje se je sklenilo 12. februarja 1898 s slovesno sv. mašo. Od dné 3. maja dalje je bila vsak torek in soboto ob 7. uri v uršulinski cerkvi sv. maša, katere so se udeleževale učenke v spremstvu svojih učiteljic. Petje so oskrbovale deklice same pod spretnim vodstvom učiteljice Marout Marije. Binkoštné praznike, t. j. 29. in 30. maja je bilo pri sv. birmi 50 učenk, katere je za ta sv. zakrament vestno pripravil gosp. katehet Rok Merčun.

Prvo sv. obhajilo je prejelo 68 učenk dné 20. junija 1898. Za to slovesnost, kakor tudi za šolsko mašo vsaki teden dvakrat so ljubeznjivo prepustile cerkev čč. gg. Uršulinke; za to jim bodi srčna hvala!

Gosp. katehet Janez Smrekar je prvoobhajanke skrbno pripravil in jim tudi podelil sv. zakrament ter jim toplo na srce govoril. Po sv. maši je novoobhajanke učiteljski zbor z zajutrkom pogostil v lepo okrašeni šolski sobi; navzočne so bile vse učiteljice in tudi stariši srečnih deklet. Po zajutрку je govoril še enkrat gosp. katehet ter deklicam v spomin na ta lepi dan razdelil krasne podobice in blagoslovljene svetinje.

Zakrament sv. pokore in sv. Rešnjega Telesa so prejele učenke trikrat v šolskem letu 1897/98.

Dné 20. maja se je udeležila šolska mladina z učiteljstvom sprejema novega ljubljanskega knezoškofa presvetlega gospoda dr. A. Jegliča.

Procesije sv. Rešnjega Telesa se je udeležila vsa šola dné 12. junija 1898. l. pri cerkvi sv. Jakoba.

Zdravstveno stanje učenk je bilo v minulem šolskem letu v obče prav ugodno; umrla ni nobena učenka. Dné 1. junija 1898 je uradni zdravnik gosp. dr. J. Illner z dobrim uspehom 107 učenkam cepil koze.

Dné 2. oktobra 1897 je obiskal šolo predsednik c. kr. mestnega šolskega sveta mestni župan gosp. Ivan Hribar ter je bil navzočen pri pouku v več razredih.

Nadzorovala sta pouk mestne dekliške osemrazrednice gospoda: c. kr. deželni šolski nadzornik Jožef Šuman dné 23. novembra 1897 v I., V., VII. in VIII. razredu, c. kr. okrajni šolski nadzornik profesor Fr. Levec dné 24., 30. in 31. marcija, 1., 2., 4., 14., 15., 16. aprila in 27. maja 1898. l.; dné

28. maja je pregledal zvezke in risbe vseh razredov ter sklical učiteljski zbor dné 4. junija 1898 k posebni konferenciji, pri kateri je opozoril učiteljstvo na to in ono, kar je opazil v posameznih razredih ter dal navodila, kako naj se v prihodnje postopa pri raznih predmetih.

Pouk iz krščanskega nauka je nadzoroval preč. gosp. kanonik Andrej Zamejic dné 26. novembra 1897 in 2. maja 1898. l.

Okrajna učiteljska konferencija vseh mestnih šol vršila se je 4. julija 1898.

Tekom šolskega leta 1897/98. je imelo učiteljstvo 11 lokalnih konferencij.

Kakor druga leta, so imele tudi letos učenke svoj izlet dné 24. maja na Zgornji Rožnik. Gosp. katehet R. Merčun je daroval v Marijini cerkvi sv. mašo, pri kateri so učenke pele in potem ko se je šolska mladina okrepčala, je z veseljem petjem in igranjem kmalu minil čas v prelepi prirodi. Dobri gosp. katehet R. Merčun je še podaril vsem učenkam blagoslovljene svetinje in na to se je vrnila mladina veselo domov.

Izleta so se udeležili tudi gosp. c. kr. okrajni šolski nadzornik profesor Fr. Levec, gosp. tajnik Evgen Lah in več odličnih gospá in gospodičen.

Prijetna dolžnost vodstvu je tudi omeniti vse podpornike in dobrotnike te šole. Vsem na čelu je slavna kranjska hranilnica, katera je tudi letos podarila dné 13. aprila 1898 revnim učenkam 100 gld. za različna samoučila. V začetku šolskega leta je prejelo vodstvo od preblagorodnega gosp. župana Iv. Hribarja 15 gld. tudi v ta namen in za šolsko veselico ravno toliko, da se je moglo 75 revnih učenk udeležiti šolskega izleta. Gosp. katehet R. Merčun je kupil revnim učenkam lepo število novih Malih in Srednjih katekizmov. C. kr. mestni šolski svet je iz podpore c. kr. šolsko-knjižne zaloge na Dunaju odločil za to šolo ubožnih knjig za 8 gld. 62 kr. Istotako je tudi podaril 36 snopičev „Gabrščkove knjižnice za mladino“, da se razdeli med marljive učenke.

Od knjigotržnice pl. Kleinmayr-Bambergove je šola dobila za poslane odrezke 2 izvoda Abecednika, 2 izvoda Prvih beril in Prve nemške slovnice. Dvoje knjig iz zaloge F. Tempskega v Pragi in 9 zvezkov „Liederquelle“ iz zaloge Quireinove v Lincu. Trgovca gg. J. Bonač in J. Petrič sta podarila revnim učenkam lepo število različnih zvezkov, in sicer prvi 90 in drugi 747 zvezkov.

Po stari blagi navadi se je tudi letos vršila pod načelstvom preblagorodnega gosp. ces. svétnika Ivan Murnika in s pomočjo národnih gospá in gospodičen, na čelu jim gospá dr. J. Tavčarjeva, razdelitev zinske obleke in obutev revni šolski mladini dné 24. decembra 1897 v okrašeni telovadnici I. mestne petrazredne deske ljudske šole. Obdarovanih je bilo tudi 42 učenk naše šole. Blagorodna gospa Foersterjeva podarila je tudi letos 3 učenkam gorko novo obleko.

Da je 70 revnih in oddaljenih učenk v mrzlem zimskem času dobivalo toplo opoldansko jed v šoli, so pripomogli s prispevki v blagu in denarjih razen učiteljskega osobja še drugi blagi gospodje in gospe, v prvi vrsti dolgoletna dobrotnica te šole gospá Zormanova.

Vsem blagim dobrotnikom in dobrotnicam naše šolske mladine naj bo tem potom iskrena zahvala: „Bog plačaj, Bog povrni!“ — in srčna prošnja, da bi tudi v prihodnje ne zabili naše šole.

Šolsko leto 1897/98. se je zaključilo 14. julija 1898 s slovesno sv. mašo v cerkvi sv. Jakoba. Potem so se v šoli zadnjič delila šolska naznanila, letna poročila in izpustnice.

G. Važnejši ukazi in odredbe šolskih oblastev.

Okrožnica c. kr. mestnega šolskega sveta z dné 18. kimovca 1897, št. 596, opozarja na „Prvo nemško vadnico za slovenske občne ljudske šole, spisala H. Schreiner in dr. J. Bezjak“, katera je izšla v c. kr. zalogi šolskih knjig na Dunaju.

Razpis c. kr. mestnega šolskega sveta z dné 28. vinotoka 1897, št. 634, naroča na podstavi razpisov visokega c. kr. deželnega šolskega sveta z dné 17. malega travna 1897, št. 843, in z dné 20. kimovca 1897, št. 1943, vodstvu in učiteljskemu zboru, da morajo imeti posebno paznjo na duševno in telesno zanemarjene otroke.

Okrožnica generalnega ravnateljstva c. kr. priv. južne železnice z dné 26. listopada 1897, naznanja pogoje, ki dajejo pravico učencem ljudskih šol prositi za znižano vožnjo iz kraja, kjer se šolajo, domu in nazaj.

Razpis mestnega magistrata ljubljanskega z dné 11. grudna 1897, št. 41.786, pozivlja vodstvo na podstavi naročila visokega c. kr. deželnega predsedstva z dné 7. grudna 1897, št. 41.786, naj se pouči mladina, da ne bo poškodovala izolatorjev pri telegrafskih vodilih in električnih napravah, sicer se bo zakonito kaznovala.

Razpis c. kr. mestnega šolskega sveta z dné 18. grudna 1897, št. 958, s katerim se pozivlje učiteljstvo na podstavi ukaza visokega c. kr. deželnega šolskega sveta z dné 14. grudna 1897, št. 3552, naj se udeležuje opazovanj potresnih prikazni, katera vodi c. kr. akademija, prirodopisni in matematični oddelek, v ta namen ustanovljena komisija.

Razpis c. kr. mestnega šolskega sveta z dné 23. svečana 1898, št. 83, odobruje predlog tukajšnjega učiteljskega zbora, naj se v I. letniku obrtne pripravljalnice opusti pouk v risanju in tisti čas vpelje pouk v branju.

Razpis c. kr. mestnega šolskega sveta z dné 30. prosinca 1898, št. 71, določuje na podstavi razpisa visokega c. kr. deželnega šolskega sveta z dné 25. prosinca 1898, št. 87, da je odpraviti iz tukajšnje šole zvezke založnika Jožefa Petriča v Ljubljani, ker ne ustrezajo zakonitim predpisom.

Razpis c. kr. mestnega šolskega sveta z dné 1. svečana 1898, št. 77, naznanja dodatno k razpisu slavnoistega z dné 18. grudna 1897, št. 958, da je imenovala cesarska akademija znanosti profesorja Ferdinanda Seidl-a v Gorici potresnim referentom za Kranjsko, kateremu naj se pošiljajo vsa potresna poročila.

Razpis c. kr. mestnega šolskega sveta z dné 5. sušca 1898, št. 145, razglašá ukaz visokega c. kr. deželnega šolskega sveta z dné 28. svečana 1898, št. 587, ki določa na podstavi odredbe visokega ministerstva za bogočastje in nauk z dné 30. prosinca 1898, št. 707, da mora biti pri izberi učnih knjig merodajna le pedagogiško-didaktiška vrednost knjige, a da se ne sme nikoli ozirati na kakoršnekoli finančialne prednosti. Ko bi se pa primerilo, da dovoljujejo spisovavci ali založniki zaradi vpeljave njihovih knjig šolskim voditeljem ali učiteljem finančialne prednosti v katerikoli namen, bi se dotičnemu učilu dovolitev za učno uporabo nikakor ne dala, oziroma bi se mu odvzela.

H. Začetek šolskega leta 1898/99.

Šolsko leto 1898/99. se prične dné 16. in 17. kimovca 1898. l. z vpisovanjem bivših in sprejemanjem novih učenk; dné 19. kimovca je poklicanje sv. Duha in dné 20. kimovca 1898. l. se prične redni pouk. Vpisovanje se bode vršilo v šolskem poslopji na Vrtači.

Zglašati se je s šolskim naznanilom. — Vsaka učenka naj prinese krstni listek s seboj. — Katera pa še ni pohajala te šole, mora se izkazati o stavljenji kôz, ako so se ji že stavile in ima dotično spričevalo.

V Ljubljani, dné 14. malega srpana 1898. l.

Vodstvo.

II.

Imenik učenk.*)

I. razred.

Ahlin Jožefa iz Ljubljane.
 Anžič Danica iz Ljubljane.
 Balant Angela iz Ljubljane.
 Bardorfer Marija iz Ljubljane.
 Bitenc Ivana iz Ljubljane.
Cimperman Angela iz Ljubljane.
Črnak Leopoldina iz Ljubljane.
 Dacar Marija iz Ljubljane.
 Demšar Alojzija iz Celovca.
 Gaber Ana iz Gorič.
 Habjan Ivana iz Ljubljane.
Hiti Karolina iz Ljubljane
Jarc Marija iz Ljubljane.
 Koder Franciška iz Ljubljane.
Kokalj Friderika iz Ljubljane.
 Kržič Leopoldina iz Ljubljane.
Kumelj Angela iz Ljubljane.
 Lombar Franciška iz Ljubljane.
 Marolt Marija iz Ljubljane.
 Mavri Ivana iz Ljubljane.
Modic Marija iz Ljubljane.
 Nagode Jožefa iz Šmarja.
Pečar Jožefa iz Ljubljane.
Persl Marija iz Ljubljane.
 Petrič Ana iz Maribora.
 Piškur Ivana iz Podlipoglava.
Podržaj Ljudmila iz Preserjev.

Povšnar Ivana iz Ljubljane.
 Pribil Erna iz Ljubljane.
 Rekar Ana iz Ljubljane.
Rojnik Marta iz Ljubljane.
Schiffner Ana iz Rudnika.
 Sluga Ana iz Ljubljane.
 Smolnik Ivana iz Ljubljane.
Stebi Franciška iz Gmajne.
Skerlj Marija iz Ljubljane.
 Šmon Angela iz Ljubljane.
 Svab Franciška iz Ljubljane.
 Taler Marija iz Ljubljane.
Tavčar Josipina iz Ljubljane.
Tomazin Berta iz Kamnika.
Tratnik Margareta iz VI. Mezeriča na Moravskem.
 Verčič Franciška iz Ljubljane.
 Vrabec Franciška iz Ljubljane.
Weiss Adela iz Ljubljane.
 Žebre Jožefa iz Ljubljane.

Neizprašane:

Bavdek Leopoldina iz Ljubljane.
 Jager Mihela iz Ljubljane.
 Strojinc Margareta iz Trsta.

II. razred.

Ahlin Franciška iz Ljubljane.
 Arnold Angela iz Ljubljane.
Bonač Amalija iz Ljubljane.
 Brdais Marija iz Ljubljane.
 Burja Ivana iz Ljubljane.
 Burja Marija iz Ljubljane.
 Cerar Franciška iz Ljubljane.
 Cimperman Marija iz Iške vasi.
 Dintar Berta iz Ljubljane.
 Doktorič Ana iz Ljubljane.
 Galičič Jerica iz Škofje Loke.
Gruden Franciška iz Ljubljane.
 Herzog Albina iz Ljubljane.
 Horn Pavla iz Ljubljane.
 Hudnik Jožefa iz Ljubljane.
 Japelj Ivana iz Ljubljane.
 Jenko Jožefa iz Ljubljane.

Jerše Angela iz Ljubljane.
 Jerše Josipina iz Ljubljane.
 Jesenko Bogomila iz Ljubljane.
 Jesenko Cirila iz Ljubljane.
 Joras Marija iz Ljubljane.
 Kaplja Ivana iz Domžal.
Kastelic Ana iz Stare vasi.
 Kenk Franciška iz Ljubljane.
 Knez Ljudmila iz Ljubljane.
 Koman Adela iz Tržica.
 Košak Ivana iz Ljubljane.
Krmavner Ana iz St. Vida.
Kumar Marija iz Ljubljane.
 Kozin Ana iz Ljubljane.
Ljubič Franciška iz Ljubljane.
 Lombar Jerica iz Ljubljane.
 Lukšič Marija iz Podgrada.

*) Učenke debelo tiskane imajo odliko.

Marinko Marija iz Ljubljane.
 Miklič Franciška iz Ljubljane.
 Millar Štefanija iz Ljubljane.
 Mohor Ivana iz Valovnika.
 Mostar Apolonija iz Ljubljane.
 Muzlovič Ana iz Ljubljane.
 Peksa Marija iz Ljubljane.
 Pleško Marija iz Ljubljane.
Podržaj Marija iz Podnarta.
 Porenta Ana iz Ljubljane.
 Prime Franciška iz Ljubljane.
 Raković Marija iz Ljubljane.
Riolini Franciška iz Ljubljane.
 Rojc Pavla iz Šiške.
 Rotter Pavla iz Ljubljane.
 Selan Ivana iz Brezovice.
 Skala Franciška iz Ljubljane.

Skarza Marija iz Ljubljane.
Stare Valerija iz Lukovce.
 Seme Marija iz Iga.
Škrlj Ana iz Ljubljane.
 Šmon Ivana iz Ljubljane.
 Šuštersič Marija iz Ljubljane.
 Tomazin Jozefa iz Ljubljane.
 Tratnik Roza iz Mezeriča na Moravskem.
 Vagaja Leopoldina iz Ljubljane.
 Veber Marija iz Ljubljane.
Velkavrh Marija iz Ljubljane.
 Vovk Marija iz Ljubljane.
 Zajec Amalija iz Ljubljane.
 Zajec Franciška iz Ljubljane.
 Zalokar Albina iz Ljubljane.
 Zgajner Marija iz Ljubljane.

III. razred.

Bahar Ljudmila iz Ljubljane.
 Bogataj Valentina iz Ljubljane.
 Bokavšek Antonija iz Ljubljane.
 Čeh Marija z Dunaja.
 Debevec Ivana iz Ljubljane.
 Fortuna Franciška iz Ljubljane.
 Gaber Marija iz Šiške.
 Galičič Antonija iz Škofje Loke.
 Garbas Terezija iz Višnje gore.
 Gillich Marija iz Ljubljane.
 Gorše Angela iz Ljubljane.
 Grabner Helena iz Ljubljane.
 Gril Angela iz Ljubljane.
 Hirschmann Marija iz Ljubljane.
 Horn Franciška iz Ljubljane.
 Ilnikar Ivana iz Ljubljane.
 Izanc Jozefa iz Ljubljane.
 Jak Pavla iz Ljubljane.
 Jeretina Marija iz Ljubljane.
 Jeroin Marija iz Ljubljane.
 Justin Franciška iz Nove vasi pri Rakeku.
 Kohn Franciška iz Gotovelj na Štajerskem.
 Kosec Marija iz Ljubljane.
 Kozelj Helena iz Komende.
 Kozina Mihela iz Ljubljane.
 Kumelj Ivana iz Ljubljane.
 Lukner Angela iz Ljubljane.
 Mesec Ana iz Šmartnega.
 Miklič Katarina iz Ljubljane.
 Pavšner Valentina iz Ljubljane.

Peršl Roza iz Kranja.
 Petrovič Marija iz St. Petra na Notranjskem.
 Polik Kristina iz Ljubljane.
 Poljanšek Ivana iz Ljubljane.
 Požgaj Jozefa iz Ljubljane.
 Rozman Jozefa iz Ljubljane.
 Rozman Pavla iz Ljubljane.
 Sajé Ana iz Ljubljane.
Sinković Danica iz Trsta.
 Sitar Ivana iz Ljubljane.
 Stern Angela iz Ljubljane.
 Šavs Terezija iz Ljubljane.
 Škrl Lavoslava iz Ljubljane.
 Škubič Marija iz Ljubljane.
 Štibernik Marija iz Ljubljane.
 Šuštar Angela iz Ljubljane.
 Šuštersič Ivana iz Lip.
 Švigelj Antonija iz Ljubljane.
 Tavčar Franciška iz Ljubljane.
 Tičar Marija iz Trboj.
 Tomšič Marija iz Gornje vasi.
 Zabukovec Franciška (starejša) iz Ljubljane.
 Zabukovec Franciška (mlajša) iz Ljubljane.
Zavašnik Pavla iz Ljubljane.
 Zagar Terezija iz Dola.

Neizprašani:

Mihelič Marija iz Ljubljane.
 Ponikvar Marija iz Šent Vida.

IV. a razred.

Bardorfer Alojzija iz Ljubljane.
Benedik Julija iz Ledin.
 Čizman Josipina iz Ljubljane.
Erzin Ana iz Ljubljane.
 Grebenc Ana iz Ljubljane.
 Herrman Marija iz Idrije.

Ilnikar Marija iz Ljubljane.
 Jančigaj Antonija iz Šiške.
 Jereb Lucija iz Ljubljane.
 Jerina Terezija iz Ljubljane.
 Kosin Marija iz Ljubljane.
Kovač Franciška iz Ljubljane.

Kuster Marija iz Kostanjevice.
Lukežič Marija iz Ljubljane.
 Perdan Julija iz Ljubljane.
 Pešec Marija iz Radeč.
 Pleško Maksa iz Ljubljane.
 Rogl Stanislava iz Kamnika.
 Rotar Marija iz Ljubljane.
 Rotar Štefanija iz Ljubljane.
 Rozman Marija iz Ljubljane.
 Seliskar Ivana iz Ljubljane.
Sirnik Marijana iz Osjeka v Slavoniji.

Skala Amalija iz Ljubljane.
Svetek Milena iz Ljubljane.
Šiška Ana iz Hrastja pri Ljubljani.
 Thaler Terezija iz Ljubljane.
 Učak Leopoldina iz Ljubljane.
 Velkavrh Vida iz Ljubljane.
Vencajz Slavica iz Ljubljane.
 Vovk Franciška iz Ljubljane.
 Zabukovec Marija iz Ljubljane.
 Zebre Marija iz Ljubljane.
 Židan Marija iz Ljubljane.

IV. b razred.

Bogataj Pavlina iz Ljubljane.
 Hrastar Ana iz Ljubljane.
 Ivan Lavoslava iz Ljubljane.
 Kobal Pavlina iz Ljubljane.
Košček Josipina iz Ljubljane.
 Kovač Avrelja iz Ljubljane.
 Marjetič Marija iz Ljubljane.
 Meglič Marija iz Strahomera.
 Podržaj Pavlina iz Ljubljane.
 Prosenc Julija iz Ljubljane.
 Rovar Marija iz Ljubljane.
 Rupert Julija iz Studenca.
 Saje Marija iz Ljubljane.
 Sajovic Marija iz Ljubljane.
 Sever Ivana iz Ljubljane.
 Smolnik Pavlina iz Ljubljane.
 Snoj Franciška iz Ljubljane.
 Stern Marija iz Ljubljane.

Šimnovec Josipina iz Ljubljane.
 Šturm Marija iz Ljubljane.
 Travnar Emilija iz Logatca.
 Trost Ivana z Vrhnike.
 Večaj Marija iz Ljubljane.
 Večaj Pavla iz Ljubljane.
 Verbič Franciška iz Ljubljane.
 Vidmar Katarina iz Ljubljane.
 Vizjak Marija iz Ljubljane.
Weiss Ivana iz Ljubljane.
 Žargi Josipina iz Ljubljane.
 Zenko Pavlina iz Ljubljane.

Neizprašane:

Kovačič Leopoldina iz Ljubljane.
 Pezdir Josipina iz Ljubljane.
 Volč Ivana iz Ljubljane.

V. razred.

Baloh Klara iz Ljubljane.
 Blinac Marija iz Vinice.
 Bolte Franciška iz Ljubljane.
 Dežman Pavlina iz Ljubljane.
 Fritz Ana iz Prage.
 Goli Rozalija iz Ljubljane.
 Gostič Marta iz Ljubljane.
 Grabovec Angela iz Ljubljane.
 Hribar Marija iz Ljubljane.
 Jenko Marija iz Ljubljane.
 Kozina Marija iz Ljubljane.
Kraker Terezija iz Senožec.
 Kralj Marija s Češnjic.
 Lapajnar Angela iz Ljubljane.
 Lapajne Berta iz Ljubljane.
 Lukesch Ema iz Trziča.
 Mayer Ivana iz Ljubljane.
Meden Vera iz Ljubljane.
 Mikuž Kristina iz Ljubljane.
 Modic Marija iz Lahovega.
 Mrevlje Josipina iz Škocijana na Furlanskem.
 Pečar Ivana iz Ljubljane.
 Perko Ivana iz Ljubljane.
 Peterlin Pavlina iz Ljubljane.
 Pirc Ana iz Mödlinga na Niž. Avstrijskem.

Ramovš Pavlina iz Ljubljane.
 Rechberger Ivana iz Preske.
 Robavs Kristina iz Ljubljane.
 Rojc Angela iz Ljubljane.
Rozman Erna iz Ljubljane.
 Sartori Hedvika iz Ljubljane.
 Smole Julijana iz Ljubljane.
 Sopotnik Josipina iz Ljubljane.
 Strauss Amalija iz Novega Mesta.
 Šarc Marija iz Ljubljane.
 Šmon Leopoldina iz Ljubljane.
Tiselj Terezija iz Zdenske vasi.
 Tuma Ana iz Ljubljane.
 Turšič Cecilija iz Ljubljane.
 Tušar Karolina iz Serajeva.
 Vagaja Ivana iz Ljubljane.
Vencajz Milena iz Ljubljane.
 Vider Antonija iz Ljubljane.
 Vidmar Bogomila iz Ljubljane.
 Walla Marija iz Ljubljane.

Neizprašani:

Herrmann Zofija iz Idrije.
 Strle Jera iz Ljubljane.

VI. a razred.

Čepin Marija z Dunaja.
 Dragatin Gudula iz Ljubljane.
 Gabršek Vida iz Radeč.
 Hribar Antonija iz Ljubljane.
Jekovec Marija iz Kamne Gorice.
Jencič Marija iz Slične.
 Kersnik Vida z Brda.
 Kodrič Matilda iz Krške Vasi.
 Kozamernik Marija iz Ljubljane.
 Logar Ivana iz Žužemberka.
 Logar Jožefa iz Žužemberka.
 Merkel Antonija iz Komna.
Moder Angela iz Trebnjega.
 Orožen Ana iz Kozjega.

Orožen Egidija iz Idrije.
 Pavšner Avgusta iz Ljubljane.
 Peruzzi Ljudmila iz Žužemberka.
 Petrič Marija iz Leskovca.
 Remžgar Marija iz Ljubljane.
 Roznan Katarina iz Castelmuschio (Krk).
 Sedlak Emilija iz Ljubljane.
 Strauss Marija iz Novega Mesta.
 Schöner Hermína iz Leskovca.
 Šušteršič Pavlina iz Ljubljane.
 Tomažič Amalija iz Ljubljane.
 Valenta Berta iz Toplice.
 Vizjak Ana iz Ljubljane.
 Zajc Adela iz Ljubljane.

VI. b razred.

Accetto Albina iz Šent Vida.
Bukovnik Zofija iz Ljubljane.
 Dolinar Kristina iz Ljubljane.
 Franke Marija iz Postojne.
 Jak Ana iz Ljubljane.
 Kleimen Franciška iz Ljubljane.
 Koprivnikar Franciška iz Ljubljane.
 Kosec Pavlina iz Ljubljane.
 Modic Justina iz Lahovega.
 Papež Ivana iz Ljubljane.
 Potokar Marija iz Ljubljane.
Puc Franciška iz Ljubljane.
 Pungarter Ivana iz Ljubljane.
 Rohrmann Marija iz Ljubljane.
Rohrmann Milena iz Ljubljane.
 Sabeliko Antonija iz Ljubljane.

Skala Angela iz Ljubljane.
 Stern Pavlina iz Ljubljane.
 Štrubelj Marija iz Grosupljega.
 Tavčar Marija iz Novega Mesta.
 Tekavčič Karolina iz Ljubljane.
 Učak Franciška iz Ljubljane.
 Večerin Marija iz Ljubljane.
 Zafran Marija iz Ljubljane.
 Zamejic Ema iz Ljubljane.
 Zmrzlikar Friderika iz Smartnega pri Gornjem gradu.
 Zorc Ana iz Žužemberka.

Neizprašana:

Cesar Marija iz Lekenika.

VII. razred.

Berčič Pavlina iz Ljubljane.
 Biber Marija iz Pirana.
 Bukowitz Hermína iz Ljubljane.
 Cerar Ivana iz Vevč.
 Dovč Leopoldina iz Ljubljane.
 Erzin Marija iz Ljubljane.
 Ferlič Angela iz Ljubljane.
 Gersche Viktorija iz Siseka.
 Grasselli Ana iz Ljubljane.
 Hinterlechner Ana iz Ljubljane.
 Hinterlechner Karolina iz Ljubljane.
 Janša Angela iz Ljubljane.
 Javornik Josipina iz Malih Peč.
 Kavčič Kristina iz Dragatuša.
 Kersnik Elizabeta iz Ljubljane.
 Kessler Elizabeta iz Krškega.
 pl. Kleinmayer Marija iz Žužemberka.
 Klešnik Pavlina iz Ljubljane.
 Kokalj Felicita iz Ljubljane.
 Košir Matilda iz Ljubljane.
 Kutnar Marija iz Žužemberka.
Lampe Ivana iz Kranja.
Lampe Pavlina iz Kočevja.

Lapaine Marija iz Ljubljane.
 Ljubič Marija iz Ljubljane.
 Malič Alojzija iz Ljubljane.
 Muc Josipina iz Metlike.
 Niefergall Ana iz Kamnika.
 Persl Vlastimila iz Kranja.
Pezdin Marija iz Ljubljane.
 Poljanec Amalija iz Ljubljane.
Požnen Matilda z Unca.
Ravnar Kristina iz Ljubljane.
 Sedej Marija iz Ljubljane.
 Stare Celestina iz Ljubljane.
 Stare Justina iz Lukovice.
Stare Kristina iz Lukovice.
Stare Marija iz Varaždina.
 Strauss Marija iz Novega Mesta.
Trost Angela iz Vodice.
 Zavašnik Albina iz Ljubljane.
 Žen Franciška iz Budanji.

Neizprašana:

Sinkovič Zorica iz Trsta.

VIII. razred.

Bock Emilija iz Rakitovca.
 Burnik Alojzija iz Idrije.
Čeč Marija iz Radeč.
 Garbeis Leopoldina iz Maribora.
 Gomilšek Antonija iz Vidma pri Krškem.
Hrovatin Ema iz Črnega Vrha.
Jakolin Angela iz Ljubljane.
 Jarc Albina iz Ljubljane.
Kalmus Friderika iz Ljubljane.
 Klinar Amalija iz Kranjske Gore.
Kozamernik Justina iz Ljubljane.
Levc Marija iz Črne vasi.
 Logar Marija iz Kočevja.
 Močnik Marija iz Idrije.

Papler Ida iz Kobarida.
Puc Marija iz Ljubljane.
 Randl Roza iz Ljubljane.
Ranzinger Marija iz Ljubljane.
 Schinkouc Ema iz Škofje Loke.
 Schmidt Margareta iz Ljubljane.
 Sedlak Adela iz Ljubljane.
 Sirnik Hermina iz Osjeka (Slavonija).
 Sperling Marija iz Ljubljane.
 Starman Ana iz Ljubljane.
 Uderman Marija iz Ljubljane.
 Vider Pavla iz Ljubljane.
Virk Antonija iz Črnomlja.
 Wester Ana iz Bučke.

